T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/274
KARAR NO : 2022/377
KARAR TR : 20/06/2022

ÖZET:5580 sayılı Özel ÖğretimKurumları Kanunu'nun 7. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın,5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddesi uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1-R. E. E. Y. D. Ltd. Şti. 2- R. K (Kurucu temsilcisi)
Vekili : Av. K. Ç
Davalı : Yalova Valiliği
Vekili : Av. E. E

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Yalova Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 13/01/2020 tarihli ve ....-E.768419 sayılı kararı ile, Ö. M B. U. Ö. K kurucu davacı şirket kurucu temsilcisi R.K adına, Kurumun onaylı yerleşim planında izinsiz değişiklik yaptığı, Kurum binasında, kurum açma izin onayına ve amacına uygun düşmeyen faaliyetler yürütüldüğü, Kurumda teknik personel görevlendirmediği ve Kurumun tanıtımında kullanılan tabela, web sitesi ve diğer tanıtım araçlarında gerçeğe aykırı reklam verdiğinin tespit edildiğinden bahisle, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 7. maddesinin birinci, ikinci fikrasının (b),(d),(e) bentleri uyarınca toplam olarak 51.168 TL idari para cezası verilmiş, 14/01/2020 tarihli ve ....-E.929606 sayılı yazı ile davacılara bildirilmiştir.

2. Davacılar vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Yalova Sulh Ceza Hâkimliği 17/04/2020 tarihli ve D. İş. 2020/415 sayılı kararı**ile, davacının sadece idari para cezasına itiraz ettiğini ancak idari para cezası ile birlikte görevden alma ve işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptali için Milli Eğitim Bakanlığına bildirimde bulunulmasına da karar verildiğini belirterek,5326 sayılı Kanun'un27/8. madde ve fikrası gereğince idari para cezasına yönelik başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun usulden reddine karar vermiş, davalı vekilinin itirazı Bursa 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin 13/08/2020 tarihli ve D.İş. 2020/3175 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Davacılar vekili, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. Bursa 3. İdare Mahkemesi 30/12/2020 tarihli ve E.2020/688, K.2020/1095 sayılı kararı ile, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğunu, 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğini, 5326 sayılı Kanun'un3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağını belirterek, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, davacılar vekilince yapılan istinaf başvurusu üzerine, Bursa Bölge İdare Mahkemesi İkinci İdari Dava Dairesi 26/11/2021 tarihli ve E.2021/841, K.2021/350 sayılı kararı ile,2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmesi gerekirken görevsizlik kararı verilmesinde usul hükümlerine ve hukuka uyarlık görülmediğini belirterek, ilgili kararın kaldırılmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

6. **Bursa 3. İdare Mahkemesi 22/04/2022 tarihli ve E.2021/1339 sayılı kararı ile,** öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğunu, 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğini, 5326 sayılı Kanun'un3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağını belirterek, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7.08/02/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun*'Amaç ve kapsam"* başlığı altında düzenlenen 1. maddesi şöyledir:

" Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılacak özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalıştırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumları ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarını kapsar."

8. Aynı Kanun'un *"Kurum açma izninin iptali, kurumun kapatılması, devri ve nakli"* başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 2/12/2016-6764/62 md.) Kurum açma izni verilen kurumlardan iki yıl içerisinde faaliyete başlamayan, faaliyete başladıktan sonra yönetmelikte belirtilen süreden daha fazla izinsiz ara veren veya söz konusu izni amacı dışında kullandığı tespit edilen kurumların kurum açma izni ve iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.

(Değişik ikinci fıkra: 2/12/2016-6764/62 md.) Özel öğretim kurumunun;

a) Bakanlıkça onaylı yerleşim planında izinsiz değişiklik yapması,

b) (Değişik:27/6/2019-7180/11 md.) Gerçeğe aykırı veya yanıltıcı reklam ya da ilan vermesi, reklam veya ilanlarda öğrenci resim ya da bilgilerini kullanması,

c) Haftalık ders çizelgesi ve programları Bakanlık izni olmadan kurumda uygulaması,

d) Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmelik ve yönergelerde belirtilen hükümlere aykırı fiillerde bulunması,

e) Mevzuatta belirtilen sayıda personel çalıştırmaması veya mevzuata aykırı personel çalıştırması,

f) 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçları ile temel ilkelerine uymaması,

g) Kurum açma şartlarından herhangi birini kaybetmesi,

h) Mevzuata uygun olarak kapatılmaması,

hâllerinde; (a), (b), (c) ve (d) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin beş katı; (e) ve (f) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin on katı ve (g) bendindeki fiil için brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası uygulanır. Bu fıkranın (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) bentlerindeki fiillerin tekrarı hâlinde idari para cezası miktarı beş kat artırılarak uygulanır ve bu bentlerdeki fiillerin üçüncü kez tekrarlanması hâlinde ise kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir, (h) bendindeki fiilin işlenmesi hâlinde brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası verilir ve kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir. İdari para cezası, kurum açma iznini vermeye yetkili makam tarafından verilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

....."

9. 5580 sayılı Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırımlar düzenlenmiş, ancak bu idari yaptırımlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

10.Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır."

11. Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış;*"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrasında ise *"idari para cezası ve*

mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Nurdane TOPUZ, Ahmet ARSLAN ve Mahmut BALLI'nın katılımlarıyla yapılan 20/06/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı kararı ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. 12. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Recep KALKAN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

14.Dava, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 7. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

15. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

16. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

17. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

18. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

19. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının5326 sayılı Kanun'un 16. Maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 3. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Yalova Sulh Ceza Hâkimliğinin 17/04/2020 tarihli ve D.İş. 2020/415 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bursa 3. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Yalova Sulh Ceza Hâkimliğinin 17/04/2020 tarihli ve D.İş. 2020/415 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

20/06/2022 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan

TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN
	Üye Nurdane TOPUZ	Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI